

Zas Latweefchu draugs.

1844. 13 April.

15ta lappa.

J a u n a s s i n a s.

Is Pehterburges. Vats augsti zeenigs Kaisers 2trā Zebruar-deenā walddas maī senaht-teesai irr atlaidis grahmatu, kas pahetullkora muhsu wallodā tā flann: »Bes mitreeschanas gabhadami, teem faweem appalschneekem, kam mesli ja-dohd, tahs wiffwaijadsigakas dohschanas atweeglinahc, mehš effam atsinnuschi par eespehjas mu leetu, wehl bes tahm jau lihds schim geldedamahm atweeglinaschanahm nō teem liffkumeem pah'r rekrufschu garrumu, arri schahs un prohti: pee ta 194ta liffkuma peederrigas atweeglinaschanas nospreest: 1) Lai us preekschu irr palauts, tahdus wihrus, kas wehl naw wezzak' pah'r 21 gaddu, un wiffadi, tik ne pehš fawa garruma, preeksch karradeenesta derr, jau tad par rekrufscheem peenemt, kad tee tik 3 arschihnus 3½ werschokus irr garrumā, sinnams: bes kahju apgeh'rbja. 2) Lai irr palauts, nō teem laudim, kas dshwo Arkangeles, Kolmogories, Schenkurskes un Onegaës aprinkōs Arkangeles gubermētē, Ustjuges, Nikolskes un Solwitschegodskes aprinkōs Wologdaës gubermētē, Woinskiës walsti Slobodskoës aprinkō Wietkaës gubermētē, Solikamskes aprinkōi Permes gubermētē, un tā nō wisseem Wotjehku, Tscheremissu, Tschuwafschu un Sirjehnu laudim, kad tee tik ne pee teem 194ta liffkumā minnetēem aprinkēem peederr, — ir tahdus wihrus nemt par rekrufscheem, kas tik 2 arschihnus 3½ werschokus irr garrumā, lat arri buhtu wezzak' par 21 gaddu.«

Is Rihges. Tik leels uhdens mums dauds gaddōs naw bijis, kā scho pawaffaru; bet arri retti kahdā seemā tik dauds saidsis, kā pagahjuschā. Ar brihnischku schehlastibu Deews gan jau pahri neddeitās, fewischki zaur nakts-falnahm, noturreja pluhdus, Daugawas leddus muhsu mallā aiswinnā treschdeenā fahje pee maf uhdena isheet, bet kad nu Daugmalleeschki jau palikke drohschi, tad us reis' usnahje pluhdi, kas leesu flahdi padarrijuschki pee mahjahm, sehtrahm, dahrseem un laukeem. — Pilsfshetas wahrri gan arri scho gaddu bija aiswehrti; bet tatschu uhdens drihs buhtu nahjis eefschā, jo jau wifs turgus bija pah'rpluhstis, leddus peeklaudsinaja wiffur un bija falauhsjis ir weenu nō grahwja fluhshahm, wiffi eedschworaji gauschi ballojahs, kalesi Deews pehš fawas firds-schehlastibas ahtrumā, tai nakti fwehdeenai iseijsht, muhs glahbe, uhdeni liffdams notezjeht. Mandages rihtā laudis jau bes bailehm ar laiwahm jehlahs pahri.

Is Uhdaschu draudses. Muhsu Deewa nams pastahw 69 gaddus; bet tahs ehrgeses laikam wezzakas bija, tapehš ne spehje wairs kalsoht. Pehrnajā gaddā

pa wiffam fluffu palikke. Draudsei fweſcha leeta bij, bes ehrgelehm dſeedaht, un dauds bija, kas ſakla par jaunahm ehrgelehm runnaht. Baſnizas pohrſteera leelskungs un mahzitajs uſſkubbinaja, lai ſamettoht naudu; — un, paldeems Deewam, ihſa laikâ no Latweeſchu un no Wahzeefchu draudſes tik dauds naudas ſamette, ka jaunas ehrgeles warreja gahdaht. Mums gaddijahs labs, gohdigs meifteris no Rihgas, Martin kungs, kas apnehmehs lihds pirmo April ſchinnî gaddâ jaunas ehrgeles uſtaifiht par 400 ſudraba=rubteem. Mehſ winnu luhdsam, lai paſteidsoht us leeldeenahm gattawas, un winſch tâ darrija. Paſchôs pirmôs leeldeenas ſwehtkôs mehſ ſawas ehrgeles eefwehtijam. Baſniza bija kauſchu pilna. Rihta dſeefmu mehſ nodſeedajam bes ehrgelehm; tad mahzitajs pehz grehku=ſuhdſefchanas no altara jaunah ehrgeles eefwehtija ar Deewa luhgſchanahm, un patſ meiftera kungs Martin nehmehts pirmajs to meldiau ſpehleht № 743: »Nu Deewu wiffi lihds u. t. j. p.« Wiſſe Deewa namis atſkanneja ar ſpehzigahm ehrgelu baſſim. Draudſe ne uſdriht, ſtejahs no pirma galla ſawas baſſis ſtarpâ jaukt, kamehr ohtru un treſchu perſchu dſeedaja; tad jau draudſe lihds dſeedaja. Pehz ſpreddika mahzitajs pateize baſnizas pohrſteera leelkungeem, baſnizas pehrmindereem un wiſſeem draudſes lohzjelteem no Wahzeefchu un no Latweeſchu draudſes, arri teem, kas jau pa ſcho laiku pee Deewa aiskahjuſchi, par tahdu labbu prahtu, ko pee ſawa Deewa namma parahdijufchi, un luhdſe Deewu, lai tahs ehrgeles paleekoht dauds dwehſelehm par uſſkubbinafchanu us tizzibu un atgreefchanu, un lai ſchi deenina wehl behrnu-behrneem un taddu=taddeem ilgu laiku par labbu peeminnefchanu. Latweeſchu draudſe preeziga no Deewa namma aiskahje. — Bet kad Wahzeefchu draudſe ſawus Deewa wahrduſ beidſe, ſkohlmeiftera namis tur pat klapt pee baſnizas ar ugguni pa wiffam noſſihte. Ugguns no ſkurſtina bija ſpruzzis, un ſcho deeninu mums padarrija par behdu deenu. Mehſ eedohmajamees to wahrdu; ko Sihraſs ſakla (18, 25. 26). »No rihta lihds wakkaram warr tas laiks pahrgrohſitees, un tas wiſſe warr drihtî notikt preeſch ta Kunga. Weens gudrs zilweks bihtahs allafchin, un ſargahs no grehkeem, kamehr tas wehl warr grehkoht.«

— r.

Is Wologdaes gubbermentes, dſittâ Kreewu ſemmê. Uſtjuges pilſſehta laudis 30tâ Janwar eeraudſija brangu debbefſ=ſihmi. Bija pulſſen' 6 wakkara, ſalnas mehſ rahdija 8 grahdus, un wehſch pa wiffam bija noſtahjees, tad warren' leels pulſs ſpohſchu ugguntinu, leekahm ſwalgſnehm lihdsigu, ismettahs, kâ ſchlitte, is ta kupla ſneegu padebbefcha, kas paſchâ launaga puffê debbefſmallu apklahje. Ahtrumâ winni taifni us lohdes puffi wilkhs pahri pahr pilſſehtu un ſadewahs kohpâ par leelu ugguns lohdi ar aſti, kas rahdijahs lihds 4 affis buht garumâ, un kas tâ patt weenâ, kâ ohtrâ gallâ ſpihdeja wehl kuplaka no gaiſchuma un ugguns, ne kâ pa widdu, un lohziyahs, glufchi kâ tſchuhſſas aſte, brihſcham us ſcho puffi, brihſcham us to puffi. Un kur aſte bija aiſwilkuſees, tur gaiſâ parahdijahs gerra gaiſch=ſakla ſtrihpe. Scho paſchu debbefſ=ſihmi tai wakkara arri ohtrâ mallâ tanni paſchâ gubbermentê dabbuja raudſiht.

Is Poltawas pilſſehtas, arri dſittâ Kreewu ſemmê. Tanni apriniki, ko noſauz Konſtantinograd, kur kâ jau pa wiſſu Kreewu ſemmi, tee ſemneek wehl

par dsimteem, dshwo tahs leelmahtes Nasumowski dsimta meita, kurrai wahrds. Stepanida Dernow. La pagahjuschâ ruddeni, 20tâ Oktober, is wehme dshwu tshuhfku, kas 4 werschokus (tas irr: wairak kâ 7 zokkus) bija garumâ. Trihs zilweki bija klahrt, kas paschi to irr redsejuschi: winnas rehws, mahte un raddineeks, kas tshuhfku arri us weetas nokahwe. Bet spittata balbeeris wehme tshuhfku lihds us mahjahm un fuhtija us Karkowes pilssehtu teem tur pee augstas flohlas stahwe-dameem flohlas kungeem, un schee irr aprinka waldneekus luhgusch, lai to leetu jel ismekle gruntigi. Is teem raksteem, ko nu waldneeki teem augstas flohlas kungeem par sinu irr atlaidusch, mehş faweem laffitajeem par labbu iskemmam tik scho stahstu. La meita irr 23 gaddus wezzumâ, un kahdâ deenâ Zuhli-mehnefi, no lauka darbeem pahreedama, paschâ zellâ ar drudsi apfirge, un winnai sahze gauschi slahpt. Winna atdsehrahs no awoscha, kas zellmallâ un kurra uhdens itt kâ ar gaisch-sillahm gloh-tem bija pahrwilfts. Ne jif ilgi, tad winnai usnahze speedejs un wehmens bes mit-teschanas greesahs. Tahda winnas flimmiba pastahweja lihds 20tu Oktober, tas gan irr: 3 mehneschus no weetas. Bet tanni deenâ winna pa wissam palikke bes spehka. Mahte winnai dewe dsert eestahbuschu peenu, no ka winna 2 kannas isdsehre, un pehz arri eenehme weenu karroti jagorinuweljes. Zaur to winna stipraki sahze wemt, ka-mehr winna pehz 3 stundahm to tshuhfku iswehme. Wehmens tuhlin mittejahs, bet wezzaki, gribbedami winna pa wissam likt isahrsteht, pehz 6 deenahm winna wehl wedde spittali, kur lihds 3schu November palikke, un tad spirgta un weffela pahrnahze.

Is Drehsdenes pilssehtas, Wahzsemme. La beedriba, kas ne fenn Wahzsemme zehlahs, dauds mas us to darbotees, ka laudis waitrs nedş lohpeem, nedş putneem, nedş zittam kahdam dshwam Deewa raddijumam ne darritu pahri, ahtru-mâ irr gahjuse wairumâ, un jau taggad nospreede, arri sawadas awihşes isdoht, kas tik tahdas mahzibas un stahstus fluddinatu, kas labbi pee beedribas darba war-retu palihdseht. Lihds schim arri jau pahri lappas nahkuschas gaismâ. Schinnis awihşes nu patt gudrs doktera kungs, Kahrus wahrdâ, itt prahrigi pamahza, lai jel katts zilweks labbi fargahs, kautkahdu lohpu jeb putnu kaitinahrt, jo eekaitinahs brihscham ir mas putnisch zilweku warr kohst us nahwi, un zittu reis winnam arri galla paleek neweffeliga. Tapehz arri labbi effoht ja-rauga, ka ir kau-jamus lohpus nedş mehza, nedş kaitina. Schai sawai mahzibai par apstiprinaschanu dokters isstahsta, ko zits dokters winnam apleezinajis, un ko lai arri muhsu laffitaji dabbu sinahrt. — Preeksch gaddeem effoht Wahzsemme weens leelskungs, eekahroda-mees few us leeldeenahm dahrgu zeppetî fagahdahrt, muishas laudim pawehlejis, drahtes-spohstu meschâ islikt, stirnu saguhstih. Un raug', tai paschâ nakli tahda arri faspohstijahs. Ar galwu un kruhti nabbaga lohpinşch gan jau bija lausees zaur, bet pee kahjahm un wehdera spohsts winna wehl zeeti fatureja, tâ ka tik pehz ilgahm un breefinigahm mohkahm stirniwa beidsiht dwaschu islaide. Dhtrâ deenâ laudis to atradde, fataisija kungeem us pirmu leeldeenu gahrdu zeppetî, un to pahresu gallu eelikke ettifi us preeksch-deenahm; bet no tahs waitrs ne weens ne drihstsejahs ehst. Leelskungs un leelmahte ehde labbu teesu no zeppeşcha; faine tiklai mas dabbuja. Bet wehl tai paschâ deenâ nomannija wiffi, kas no stirnas gallas bija ehbuschi, ka

winneem muttes un rihles eeffcha palikke tohti faufa, speedejs usnahje un wehmens greesahs. Wiffi isstattijahs bahli un wahji, fuhdseja, fa winneem galwa sahpoht un reibstoht, un wiffi lohjekti effoht itt kâ notrupuschi. Paher teem zitteem bija seelskungs wahjisch, drihs neddelas laiku zaur winsch bija neredfign. Ar ihseem wahrdeem fakfoht: no schahs deenas sahje wiffi wahrgt un dokteram beesi bija jamahl muischâ. Tit Zuhli-mehnefi seelskungs pats atspirgahs, bet seelmahte, wehl diwus gaddus nihkuse, beidsfoht aisingahje ar grehtu nahwi. Preilene, kalps un kalpone jau pehs ihfa laika palikke weffeli, jo tee mas ween no tabs galkas bija ehdufchi. Za flimmiba, kas scheem wisseem no tabs galkas ta lihds nahwei nomohjita lohpa usnahje, bija lihdsiga tahm wahjibahm, kas jau dascheem uskritte, fo kahds traks lohps kohde. Lai jel schis notikkums, — ta doktera-kungs sawu stahstu pabeids — wiffus zilwekus, fewischki wiffas polzeijes teefas flubbina, luhfoht, fa ne weenu lohpu, neds putnu, kurra galka zilwekeem ehama, ne mohja.

Is Spanjeru semmes. Nu jau wairaf kâ desmit gaddi pagahjuschi, kab Latweeschu draugs (1833. 29ta lappâ) pirmu reisi irr stahstijis paher teem brihnisch. Keem uhdens stabbeem, fo daschs padebbefs ar warrenu spehku no juhreas, woi no esara, woi no uppes lihds pat debbesim uswek, un us kurreem laikam kehniensch Dahwidis jau dohmajis, sawas 33schas dseefmas 7ta perschâ fazzidams, fa Deews brihscham juhreas uhdent kâ lohpu faktahjoht. To laif' arri saweem lassitajeem tahdu bildi dahwinajam, kas to uhdens stabbu parahdija, fo laudis juhra ne tahl no Pehr nawas bija redsejuschi. Bet scho gaddu tahda lihdsiga sihme tuwu pee Kartagenaes pilssehtas, kas Spanjeru juhemalla, irr parahdijusees, kâ mums Enlenderu wihrs no turrenes raksta, stahstidams ta: »Biju kahda deena rihra agrumâ wehl gultâ sawâ nammâ pee juhemallas. Us reis, pulkstens laikam tik bija tshetr, wiffa debbes bija weenâ ugguni, tuhstoschi sibbeni spehrahs schurp un turp, kamehr pehrkons maktigi ruhje. Ahtrumâ islehzu no gultas ahra un gahju pee lohga, stattitees, kas notee: koft juhra. Pahri minutes stahwejis, dsirdeju stipru kaukschanu, un eeraudsiju, fa laikam 400 affis tahl no namma juhreas uhdens pa garu kaudsi jeb stabbu uswilkahs lihds pat padebbeschu un weenâ gabbatâ greesahs rinki. Par nelaimi tur 5 seeli fuggi bija tuwu, fo padebbefs lihds wilke gaisâ. Ak tawas breefmas fuggi! tikke greefti us mutti, un ta apgreefti, ar wisseem fugga laudim eeffchâ, kritte atpakkal juhra un gahje dibbenâ. Peezpadesmits wihri us scho breefmi gu wihsi sawu nahwi atradde. Padebbefs, no wehja dsichts, gahje no juhreas us semmi, rahwe to uhdens stabbu lihds, un schis us weetas israhwe kohkus ar saknehm, un ispohtlija nammus. Dhra deenâ atradde puffjuhdsê tahl no Kartagenaes pilssehtas diwus matroschus nomiruschus, fo weefulis bija sagrahbis, pazehlis un tik tahl zaur gaisu weddis. Paher fo wehl wairaf ja-brihnojahs, irr tas, fa turpretti zittam fuggam, kas tik lihds 50 affis tahtumâ no ta uhdens stabba juhra stahweja, ne kahda flahde ne notikke. Slawehts lai irr Deews arri par to, fa tee 300 zilweki, kas tai deenâ papreefsch ar diweem no teem nelaimigeem fuggaem paher juhru te bija atnahkuschi, wehl to paschu wakkaru bija gahjuschi pee mallas; jo zittadi winni gan arri wiffi buhtu neschehligi nosliskuschu.

Brihn drikkelt. No Widsemmes General-gubernementes puffed: Dr. C. E. Wapiewsky.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 15.

13 April 1844.

Das aissehgelehts afmins.

Leeldeenas swehtki irr preekaswehtki wisseem kristiceem zilwekeem! Naw ilgi, ka schohs swehtkus swehtjam, preegadamees pahre to jaunu dshwibu, kas pahre mums, eeksch grehkeem un nahwes nogrimmuscheem zilwekeem uslehluse tad, kad tas Kungs un Pestitajs no mikrooseem augsham zehlehs, un lihd's diwtuhstoscheem gaddeem pasahwejuse. Ja nu meh's paschi zaur ta augsham-zehluscha Kunga sheplastibu effam no grehku nahwes-meega uszehluschees, tad to swehtu leeldeenas preeku flanna ne kad no mums ne warr isd'sist ned's ismiri, bet tee ar katru deenu eeksch mums atjau-nofees un pecaugs ta, ka meh's jo deenas jo wairak saknosimees tanni dshwiba eeksch Kristu, un ta tumfiba ka migla mums no azzim kritichs. — — Kahds preeks kristigeem zilwekeem teek no leeldeenas swehtkeem, to lassitaji warreh's mahzitees no tahs grahmatas, fo kahds draugs draugam rakstija pehz noswehtiteem leeldeenas swehtkeem:

Mih'tajs Krischjahn!

Kas gan ne preezatohs pahre tahdu laimi? Es ih'sti ka kshninsch preezajoh's pahre to jauku leeldeenas laiku, un scho preeku ne warru flehpt, bet rakstu arri tewim pahre to, ka mannim irr ap sirdi; jo tu gan manni saprohti. Pee mannis te irr dauds laudis, kas weenadi nofkummuschi un tee paschi daudsreis brishnabs pahre manni, ka jel es warroht buht tahds preezigs, ka man taf daschas tahdas leetas truhstoh't, kas waijadsigas un pehz fo zilweziga firds kahro; un kad nu scheem wehl kahds aufis eekschukst: es effoht weens no teem swehtajeem, tad tee jo wairak wehl brishnabs. Jo wianni schkeet, ka teem, kas pehz debbes walsstibas ween dsennabs, waijagoht buht pa wissam behdigeem un nofkummuscheem laudim; bet redsi, te pa wissam schi leeta irr ohtradi apgreesta: wianni irr tee behdigeem un nofkummuschee, bet es tas preezigojs. Tu gan warresi mannicht, ka teem es ne warru sawu preeku isteikt jeb sawu sirdi pas rahdicht, jo wianni to ne warretu saprast; bet tu, mih'tajs Krischjahn, tu manni saprohti, tadeht preezajees tu schodeen ar manni un es atkal preezajoh's ar tewf.

Schinnis deenas atkal lassiju to stahstu pahre to aissehgelehtu afmini (Matt. 27, 57 — 28, 6). Schee stahsti manni atkal tohti eedrohschinaja, mannu sirdi tik weeglu un preezigu padarrija, ka man nu leekahs, itt ka engel's buhtu nahzjs no debbesim un arri man smaggu afmini no firds nowehlis.

Krischjahn, es tew falku: tihri allis zilweks warr ar roshahm tausticht, ka meh's raggad dshwojam augshamzelschanabs laika; ne ween schi deena un rih'deena, bet, ka man schkeet, ih'paschi pats schis laiks, kurrà meh's dshwojam, irr augshamzelschanabs laiks. Kristus sawà draud'se atkal zelkabs augsham. Tu prassi: Ka? Us kahdu wihi? Redsi, tee augst preesteri un rakstu-mahzitaji wiannu noteefaja ar sawu netz'zibu; tee wiannam gahje pretti ar sawas zilwezigas mahzibas un gekkigas gudribas sohbeneem un nuhjahm, ka prett kahdu burwi un wiltneeku, ka prett lauschu wi-

leju un dwehfelu apmahnitaju; tee winnu tam Kaiwasam, fawai meefigai faprafchanaï preefschâ stahdijufchi un wiffadas wiltigas leezibas prett winnu dewufchi, — bet winnu leezibas ne bija weenadas. Tad nu tee, gribbejufchi to fuhdsibas leetu ar winnu ihfi gallâ west, winnu jautaja: »Woi tu effi Deewa Dehls? Ko tu fakki no few pafcha?« Un kad nu winsch us kattu lappu fawâ fwehtâ wahrda leezina un dauds reis' itt gaischi un ar skaidreem wahrdeem isfalka: »Ja, es esmu!« tad tee ar leelu trohfsni winnam mahfufchees wirsû, to wainu dohdami, ka winsch mahaus fehjoht laudis un Deewu saimojoh, un wehl nospreedufchi, ka wairs ne warroht taut winnam dshwoht, winnam, fo tee ne par zittu, kâ par tahdu paschu zllweku, kâ wiffi zitti, atsinne, un kas tak fewi par Deewa Dehlu jildija. »Nohst ar scho!« tã tee isbrehufchi preefsch wiffas pofaules, un tad nu arri kattris nebehdneeks dohmajis: Ko nu gaidiht? Man arr' nu irr brihw, tam Deewa Dehlam waigâ splaut, winnu eefsch winna tizzigeem wiffwiffadi ismehdiht, ar fawahm kaunahm un besdeewigahm Deewu saimodamahm runnahm winnu fist waigâ un ar fawu neleetigu gudribu un bibeles-mehdischanu winnu schauft. So kad tee rakstu-mahjitaji winnu labbal ne zeenija, tad tee laudis un wiffadi nebehdneeki, us winneem skattdami un dohmadami, ka tas wiff labbi darrishts, fo tahdi wihti darra, — ffehje pa pulkeem, tã kâ uhdens-straume winneem klast un darrija tã pat, kâ winni. (Dahw. ds. 73, 10.)

Krischjahn! Tu gan wehl peeminni ta laika, kad meh's skohlâ gahsam, tad bija tas Kungs Jesus nomirris, meh's ne tikkam winnu redsejufchi, ned's fo pah'r winnu dsirdejufchi. Ar dauds wahrdeem mums tilke stahstih's un rahdih's, ka effoh't weens Deews, tã ka meh's jau eefahkam schaubitees, woi tas arr' rikrigi teefa effoh't, fo tã mums tã no wiffas teefas un kâ speefdami neh'mah's eerunnah't. Peh'jak arri pa dascheem brihscheem schur un tur dabhusam fo dsirdeht pah'r to Kungu Jesu; mums tilke stahstih's, ka winsch dauds labbas un jaukas mah'ibas dewis, un ka beidsoh't tee nikni Zuhdi effoh't winnu krusâ fittufchi. Zounâ testamētē arri teekoh't stahstih's, ka winsch dauds brihnischligus darbus darrijis, un wehl tas, ka winsch treschâ deenâ effoh't augfcham-zehlees no nahwes. Bet meh's to gan mannijam, ka tee tikkat tahdi wezzi stahsti effoh't, pah'r fo, beidsoh't, tak ihsti ne warreja sinnah't, woi tee arri effoh't teefa. Ak, Krischjahn, kahdi tad meh's bijam gudri puikas! Tik gudri, kâ ta wezza tschuhpka! Bihbeli meh's ne kad ne lassijam, skohlâ mums tahs ne wajadseja; bet tak meh's warrejam pah'r to daschadi melstees, pehz fawa eeradduma, nezizzigi un pahrgudrodami, teefcham! ne sliktaki ne kâ ta laika rakstu-mahjitaji. So Runqu Jesu meh's zittadi ne pasinnam, kâ tik pehz kauschu teifschanahm, — jo winsch jau fenn bija nomirris.

Ap to paschu laiku schur tur tak atraddah's tahdi laudis, kas to Kungu Jesu wairaf zeenija un apgoh'daja, — kas tã pat darrija, kâ Zahseps no Arimatias, un winna lihli puschloja, ar garrigahm leetahm, prohti: ar to, ka Deewam kalpodami winnam gohdu dewe. Teem kahwe walkas, darriht kâ gribbeja. Pilatus tam Zahsepam no Arimatias arr' dewe brihw ar Jesu darriht, fo gribbeja. Ar to nomirruschu Kristu tu warri darriht, fo ween gribbi, ne weens tew fo aisleegs, ned's tewi tirdih's. Bet pee-luhfo labbi, ka tas nã fah't kusterees un augfcham-zelstees; kad tee laudis to nomanna, tad Eilda tublin fah'kafs.

Tu falki: ta Eilda jau irr eefahlfusees un deesgan nifni jau plohfabhs pa wiffahm mallahm. Rabbi, ka ta irr! No ta tu warri redseht, ka meh's dsihwojam augfchamzelschanahs laifka; — preezajees pah'r to! Ne kaujees feni eebaidiht no teem augfsteem preeftereem un augst-preefterischeem, preezajees tiffai! Neds', ka wiinni f'reen pee Pilatu, praffa waktneekus preefsch ta kappa un aissehgele to kappa almini. »Ja,« tee fakka, »meh's atgahdajamees, ka schis wiltneeks, wehl dsihws buhdams, fazzija: Es gribbu pehz trim deenahm augfchamzestees. Ta pehz pawehli, ka tas kaps teek apfargahs lihds trefchai deenai, ka wiinna mahzeffi ne nahf un wiinnu wofohg, un tad laudim eebild, ka wiinsch effoh't no mironeem uszehlees. Un ta tad warr ta pehdeja wilciba palift nifnaka, ne ka ta pirma.« Pilatus winneem dohd fargus, un wiinni leek to kappu apfargah't un apwakteht, ka ween sinnadami un warredami, un aissehgele to almini. Bet kas nu noteek? Swehtdeen's rih'ta noteek leela semmes trihzeffhana, un ta Kunga engel's — kam waigs bija ka sibbens un drehbes baltas ka sneeas — nahze floht, nowehle to almini no kappa durwin un usfehdehs tam wirfu. Kas nu noteek ar teem fargeem? Ta paleek ka mirruschi no bailehm. Kur paliffe tas sehgeles? To uslaufe tahds, kas dauds augstaks pah'r to, kas faru gohda:sihmi tur bija usfpeedis, un schis uslaufejs to ne buht ne zeenija, neds' pehz ta ko apffattijahs. Bet tas engel's runna us teem, kas to dsihwu pee mirruscheem mekleja: »Wiinsch newa fcheitan; wiinsch irr uszehlees, ka jau preefchlaika fazzijis.«

Alf Krifschjahu! arri schinnis deenas noteek ta pat. Kur tif wiinni nomanna, ka Kristus eefsch faweem lohzeffteem gribb dsihws palift, tur wiinni f'reen no Ponzju us Pilatu un tam eefwelpj aufis kaunas un nelabbas weh'tis no ta masa pulzina Jesus mahzeffu, ismelfdami, ka tee effoh't wiltneeki un leekuli, kam kaunas dohmas ween praht'a un perrinoht dumpi un wiffadas negantibas, un tas dsihwajs Kristus buhschoht kauschu wihlejs un negants zilweks. Wiinnam teek gan sch'a, gan ta kahds warrens almins, wallis, woi sch'lehrfis likes preefsch'a, tad teek teefas-fullaini un saldati isrihkoci un fcheem teek bahrgi peekohdinah's, siipri luhkoht us to almini, ko tee ar augstas waldischanas warru un stipreem draudeem aissehgele. Bet kas nu noteek, Krifschjahu? Zitta augstaka warra sinn farwa laifka to almini nowelt un pirms tas wehl nowelts, jau Kristus irr palizzis dsihws, no kappa isgahjis un staiga pa dahrsu apfahret, bet tee waktneeki tif weenumehr ffattahs us to almini, un to Kungu wiinni ne reds. Bet kad nu ta Kunga engel's wiinneem tuwu parahdahs un wiinni nomanna to Deewa spehku, tad wiinni gan ne paleek wis ka nomirruschi, jo wiinni jau pa laifkam irr tahdi, — bet ar laiku schur un tur kahds no fcheem fargeem pars paleek l'ttin dsihws un ta pateeffi noteek. Ko nu ffahde to rakstu:mahjitaju bahrsiba? Un ko nu fawe tas sehgelis?

Zif reis' es pah'r scho notiffkumu dohmaju, tif man arr' fchanjahs praht'a ta persche no kahdas leeldeenas dseefmas, kas ta ffann:

Te'e preeff'ri puhlejahs pah'r warr'
 Ur faru gudribu;
 Te'e kappu fargaja un arr'
 Aissehg'lej' alminu,
 Aissehg'lej' alminu!

Das itt brangi flann, ihpaschi ka tee perschas galla wahrdi pa diwreiß' teef is-
faukti, proht: »Aissehgele'lej' akminu.« Das ta flann, itt ka winsch tohs pahrsmeetu,
ka tee ar sawu gudribu winnu aissehgeleja, bet taf pa welti ween!

Krifchjahn! Pah to es gauschi preezajohs, ka ta aissehgeleschana ta par neeku
palikkuse un ka romebr Kristus muhsu deenâs wiffâs mallâs dsihws palek un zekhs
augfcham, wiffai aissehgeleschanai par spihiti. Un tad arri pah to tohti un no firds
preezajohs, ka winsch pee mums wairs naw aissehgelehts, bet ka jau eefahf, arri to
dsihwu Kristu mekht un ne tif ween to nomirruschu, — lai nu gan daschs augst
preesterihts un daschs mafs Pilatinsch pah to tohti dusinojahs un melle wehl daschu
akmini winnam zekâ mesi. Das Kungs, kas zur aissehgelehtm durwim un is ais-
sehgeleta kappa eet, tas pah winneem smeij. — Beidscht es atkal preezajohs pah
to, ka wehl zitta aissehgeleschana irr, pah to lassam 2 Kor. 1, 22. un Ewes. 1, 14;
un scho sehgele lai pasarga tas firdssehligs Kungs zur sawu sehlastibu

tew un tawam draugam

Andrejam. 7.

Luhgshana par firds swehtishanu.

Melb. Es tewi teizu, sehligs Tehws.

<p>1. Deews! rabbi schlihsu fird' eeksch man,
Tu wren man warri swehtiht. Kas grehkus
apfannahs, tas gan Tew ne warr patikt,
Tehht!</p> <p>2. Kungs! dohdi jaunu garr' un prahf,
Ka grehkus wairs ne darru; Kad tee fahls
atkal fahrdinabt, Palihdsi, ka uswarru.</p> <p>3. Mans Jesu! stiprint jel man, La dsih-
woht, ka tu mahjij's, Dohd' nespehjneekam
eespehshan', To barriht, to tu rahdij's.</p> | <p>4. Lai taws swehts garb man ne atfahj,
Lai tas man gaismo, swehti, Lai tas man flai-
draf' wehl atklahj, Ko wehl ne prohtu lehti.</p> <p>5. Taws palihgs lai man pawadda Pee
wiffa, to es darru; Us tew stahw manna tiz-
jiba, Ka zur tew wiffu warru.</p> <p>6. Taws garb man gaismu, spehku dohs,
La dsihwoht, ka peeeklahjahs, Tas drohschi-
nahs man pastard's, Ka kluschu debbes-
mahjâs.</p> |
|--|---|

13.

Ka ja atbild us 1mu lihds 6tu jautaschanu.

- us 1mu: Absaloma. (Luhko 2trâ Sam. gr. 18, 17.)
us 2tru: La kehniina Jorama netizjigs wirtsneeks. (Luhko 2 kehni. gr. 7, 17, 20.)
us 3schu: Urams jed Jrams Abims, gudrs ammatneeks no Tirus. (Luhko 2trâ laita gr. 2, 14,
un 1 kehni. gr. 7, 13, 14.)
us 4tu: Jonatans. (Luhko 1mâ Sam. gr. 14, 27, 43.)
us 5tu: Dahwida falpeem. (Luhko 2trâ Sam. gr. 10, 4.)
us 6tu: Midjianitera wihra sapni. (Luhko sobgo gr. 7, 13.)

J a u t a s c h a n a s.

- 7) Kur irr atraddees pasause jilweks, kam ta patt pee katras kahjas, ka pee
katras rohtas ne bija tif peej pirksii, bet fesch? tas irr pa wiffam: 24?
8) Kas palikke kahrigs pehz Eiplohku?
9) Kurrkam Echninam bija wihrs nammâ, kas tiffis us abbahm kahjahn? 36.